

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT MAGASIN

Nr 13.

Gotheborg. Lördagen den 1te April.

1854.

Admiral Charles Napier.

Admiral Napier.

Vice-Admiralen *Sir Charles Napier*, högste befälhafvaren för den af England och Frankrike i förening, i kriget mot Ryssland utsända Östersjö-flottan, är född i Falkirk i Skottland den 6 Mars 1786; han har således redan hunnit öfver sitt sextioåttonde år, utan att man dock kan spåra några tecken till bräcklighet och svaghet. Hans slägtnamn är af gammalt känt och aktadt i alla världens bildade länder, alltsedan den tid då John Napier (eller Neper) uppfann Logarithmerna. En son af denne berömda matematiker, Baron till Murchiston, blef för sina förtjenster såsom jurist år 1627 upphöjd till värdigheten af skotsk Lord; och det är från denne förste Lord Napier, som den nuvarande Napierska familjen på mödernet härstammar. Särdeles i nyare tider har denna ätt varit särdeles

rik på stora namn, berömda ej mindre för fredens än för krigets värf. Vi vilja blott påminna om de tre bröderna, Charles James Napier, hvilken såsom anförare för britiska arméen i Ostindien, slog Sikher och Beludscher och eröfrade Sind. George Thomas Napier, en längre tid Guvernör i Kaplandet samt William Francis Patrik Napier, mest bekant såsom författare till en berömd skildring af det i Spanien och södra Frankrike mot Napoleon förda kriget.

Admiral Napier är son af Kaptenen i engelska flottan *Sir Charles Napier* till Murchiston-Hall, i grefskapet Stirling, i hans andra gifte med en dotter af Gabriel Hamilton till Westburn i Lanarkshire. Han är således sonson till Lord Francis Napier, den sjette af denna värdighet, och sjelf kusin till Lord William John Napier, som år 1834 dog i China, likasom till de tre olfvannämnda bröderna. Han gick in vid flottan innan han ännu var fjorton år gammal den 1

Nov. 1799 och blef, efter 6 års tjenstgöring i Nordsjön, Medelhafvet o. s. v. Löjtnant i Nov. 1805. Knappt halfannat år derefter träffas han såsom chef på briggen *Pultusk*, hvarifrån han i Aug. 1808 öfverflyttades till briggen *Recruit* om 18 kanoner, med hvilken han slog på flykten en fransk 22:kanons-korvett *Diligente*. I denna drabbning förlorade han stormasten och blef svårt sårad i läret, men kvarstannade dock på däck så länge striden påstod. Under loppet af år 1809 var han närvarande vid intagandet af Martinique, hvilket mycket underlättades genom Napiers djerfva bedrift att midt på ljusa dagen med endast 5 man storma skansen Edouard, samt vid eröfringen af franska 74:kanonskeppet *d'Houpoût*, då han till den grad utmärkte sig, att han genast fick befalet på den tagna prisen. Ännu mera lysande var hans bragd att år 1813, biträdd endast af 36:kanonsfregatten *Furieuse*, med en bataljon soldater

ombord, intaga ön Ponza bredvid Gaëta på Neapolitanska kusten, i trots af fyra batterier och ett starkt bestyckadt torn. Till lön för denna bedrift fick han af Konung Ferdinand af Neapel och Sicilien titeln af Cavaliere di Ponza. Vid en ej långt derefter företagen expedition mot Alexandria tillvann han sig af anföraren, Kapten Gordon, det ampla vitsordet, att ord saknades att uttrycka de förbindelser, hvori han stode till Kapten Charles Napier. I Juni 1815 blef emellertid hans sednast innehafda skepp *Euryalus* afmönstradt och han kom icke åter i aktiv tjänstgöring förrän år 1829, då han fick befälet öfver fregatten *Galatea*, hvilket han behöll i tre år eller till år 1832. Följande året gick han till Portugal såsom Amiral öfver Don Pedros flotta och vann i denna egenskap en afgörande seger öfver Don Miguel's öfverlägsna eskader vid Cap San-Vincent, hvarföre han belönades med titeln Grefve af Cap San-Vincent samt med Storkors af Orden "Tornet och Svärdet". Hemkommen till England efter Drottning Maria da Glorias thronbestigning, lefde han på half sold ända till år 1839, då han fick befälet öfver linieskeppet *Powerful*, som var bestämt för tjänstgöring i Medelhafvet. Följande året fick han värdigheten af Commodore och var andre man i befälet öfver den flotta, som vid syriska kusten användes mot Mehemed Ali i Egypten, under dennes krig med Turkiet. Härunder gjorde han den 10 Sept. en särdeles väl utförd landstigning vid D'Jurnie, slog under loppet af samma månad en fiendtlig trupp vid Kelbson och eröfrade med storm staden Sidon, hvars murar försvarades af 2700 man, hvilka gjordes till krigsfångar. Napiers hela styrka utgjordes af 900 man europeiska hjälptrupper och 500 Turkar: och det var han sjelf som i spetsen för de engelska marinsoldaterna intog det slott, hvaraf staden försvarades. Den 9:de påföljande Oktober tillfogade han Ibrahim Pascha sjelf ett fullständigt nederlag, ehuru denne intagit en stark ställning på höjderna vid Beirut; och det var i följd af denna seger, som den under Soliman Pascha stående armékorpsen sträckte vapen. Efter att sedan hafva i en hufvudsaklig mån bidragit till den minnesvärda eröfringen af St Jean d'Acre, tog han befälet öfver flottan utanför Alexandria, der han gick i land och slöt en convention med Mehemed Ali. Till belöning för dessa lysande tjänster erhöill han en tack-sägelseadress af parlamentet och pryddes med engelska, ryska och preussiska ordnar. År 1846 blef han Kontre-Amiral af "blåa flaggan" och i Maj 1853 Vice-Amiral.

Sir Charles Napier har äfven stora förtjänster såsom parlamentsledamot och har i väsendtlig mån bidragit till att fästa uppmärksamheten på de missbruk och felaktigheter, som hade inrotat sig i engelska marinen, något som i England är nära liktydigt med att afskaffa dem. Han har också varit en af de största ifrårens för ångkraften använda och har sjelf byggt en ångfregatt *Sidon*, som gick af stapeln år 1846.

Äfven såsom skriftställare är han icke utan förtjänst. Utom flera afhandlingar rörande sjöväsendet har han sjelf författat historien om de fälttåg i Portugal och Syrien, i hvilka han spelat en hufvudrol.

Då det af Admiral Napiers föregående öden är klart, att han framför någon annan nu levande sjöhjälte har visat sig äga förmåga att äfven med små krafter genom rask beslutsamhet och oförfäradt mod uträtta något stort, så har man allt skäl att lyckönska engelska regeringen för det val de i honom gjort till anförare för den makalösa flotta, som blifvit utsänd för att, i förening med en fransk eskader, i Östersjön försöka en dust med ryske sjelfherrskaren, som i sitt blinda öfvermod ej blott brutit mot all gudomlig och mensklig lag, utan också trotsande utmanat snart sagdt hela den bildade världen, utan att besinna att den intellektuella öfverlägsenheten, förenad med en åtminstone jämn god yttre makt, måste blifva oemotståndlig, då den oegennyttigt och sjelfupoffrande går modigt och förtröstansfullt i striden för rätt och sanning. Till förvåning för de många, som ansett ett outplånligt inbördes hat vara ett af de få gemensamma karaktersdragen hos de båda

folken på ömse sidor om Kanalen, ha Frankrike och England med en exempellös enighet förenat sig att skydda den på grund af förment eller verklig svaghet förörättade och angräpnade mot våldsvärkans anfall och dermed lagt grunden till ett nytt politiskt system, hvars fördelar äro alltför mycket i ögonen fallande för att det icke för all framtid skulle bibehållas, i hvilket fall de faror som hota Europas stater af andra ordningen med ens skola försvinna. Hvarken Frankrike eller England ha vägrat att äfven med betydliga uppförringar lemna sina bidrag till kampen mot den gemensamma fienden och hafva redan varit betänkta på att på alla viktigare punkter uppställa aktningsskjudande stridskrafter: i Turkiet spela de franska hjälptrupperna hufvudrolen, hvilket också bäst öfverensstämmer med Frankrikes öfverlägsna landmakt; men detta ersättes fullt upp genom den fruktansvärda sjöstyrka som under Amiral Napier redan längesedan inlupit i Östersjön. Aldrig har någon flotta lemnat Englands örlogshamnar, vid hvilken så stora och så grundade förhoppningar blifvit fästade: och valet af anförare har icke minst bidragit till att stadga öfvertygelsen om att detta hopp icke skall blifva om intet utan ansträngningarna löns med en snar och afgörande seger. Att hos en nation, sådan som den engelska, hafva vunnit ett dylikt anseende är en tillräcklig lön för ett helt lifs sträfvan; det är dock att förmoda att de mest betydelsefulla bladen i Admiral Charles Napiers historia ännu äro oskrifna.

Rysslands politiska system.

Om det också aldrig blifvit så klart som nu, hvad som i sjelfva verket utgör föremålet för Rysslands så kallade mission, sådan som dess "störste" herrskare har tänkt sig den, så ha dock icke äfven förut personer saknats, som med snillets skarpskärps blick insett sakernas rätta sammanhang och förutsagt hvad som framdeles hända skulle. I detta hänseende har följande artikel af Winterbladets bekante utgivare *J. P. Theorell* synt oss vara särdeles märklig och väl förtjent af att under närvarande förhållanden anbefallas åt våra läsares uppmärksamhet.

Hvad hvarje uppmärksam betraktare af Ryssland måste märka, är, att det industriella isolerings-systemet (eller hvad vi vanligen kalla "prohibitions-systemet") och den yttre politiken i det hela är samma fråga: den industriella afsondringen är en nödvändig följd af sträfvan till den politiska. Gemenskap i handel hänger tillsammans med gemenskap i bildning, och mycket svårt är att hindra, att, då varor införas, äfven idéer följa med på köpet. Under Katharina II och Alexander utvecklades ytterligare Peter Is idé om Rysslands europeisering; men denna idé var och förblef alltid anti-national hos ryssarna, och sedan Alexander dött för densamma, såg sig efterträdaren (huru frivilligt eller icke, är svårt att bedömma) föranlåten att upplifva den gamla genuint ryska politiken, som är afsöndring. Ryssarna känna nemligen med sig, att de i grunden icke hafva någonting gemensamt med Europa och således aldrig kunna inkomma i det stora familj-lif, som förenar de öfriga folken, och att de icke såsom folk kunna spela annat än en underordnad rol, då de deremot såsom materiel makt kunna spela en ganska stor, ja, såsom de trott, en herrskande.

Ryssarnas känsla af att de äro främlingar i Europa är ganska naturlig; och det var en besynnerlig tanke att vilja göra dem till något annat. Icke blott till ursprung och ras äro de skiljda från de europeiska folken: äfven deras historia är helt och hållet främmande för dessas. Man har här på lagt mindre vikt än man bort. De gamla europeiska folken hafva bildat och utbildat sig tillsammans. De hade en gemensam kyrka, i hvilken de undervisade hvarandra och stridde med hvarandra och för hvilken de såsom ett folk kämpade på sina gränser och utom dem. Deras samhälls-skick utbildade sig gemensamt och i likhet under en lång sekelskedja af egen natur, under ett fenomen, som tyckes vara ett nödvändigt moment i europe-

iskhetens utbildning: medeltiden. Ur denna arbetade de sig gemensamt ut genom att tillsammans framleta lärdoms- och konst-skatterna från en forntid, som låg bakom medeltiden: genom att med uppfinningar och upptäckter, hvaraf endast de folkens tankekraft och ihärdighet varit mäktig, omskapa bildning, näringar, krigskonst, lefnadssätt, samhällsförhållanden: genom att återge menniskan hennes rättigheter och värde. Hvad del hafva nu ryssarna att förete i allt detta? Voro de med om att störta det förderfvade och råa romare-väldet? Voro de med om att först ur den förstörelsen bilda en medeltid med dess chevaleri och öfriga företeelser, och sedan att förstöra denna samma medeltid? Hade de någon del i allt det sträfvan och äflan-de, som under denna medeltid uppenbarade sig i att strida för den gemensamma europeiska kyrkan och att sedermera rena henne? Hade de någon del i vetenskapernas, konsternas och industriens långa och mödosamma utveckling? Har (äfven i sednare tider) någonsin en ryss flyttat vetenskapen eller konsten ett enda steg framåt, någonsin uttänkt en af dessa djupa sanningar, som gjort epok i den intellektuella eller materiella världen?

Nej, svara vi, och nej måste sjelfve de svara, som annars äro vänner och beundrare af Ryssland och Ryssarna. Dessa äro främlingar för den europeiska bildningen, likasom för det europeiska släktet; och hvad mera är, de förblifva det, så vidt historia och analogier äga något vitsord. Man gör icke med konst grund-dragen i folk-karakter eller folk-begrepp; och t. ex. den s. k. ridderlighet, som bildade sig under medeltiden och nu utgör en af europeiskhetens innersta egenheter, kan icke i hast och med våldsamma drifhus-operationer inympas på den, som aldrig genomgått medeltiden (äfven om sjelfva natur-anlagen tillåte det, hvar på dock mycken anledning är att tvifla). På detta sekel, eller något mer, hvarunder försöken att sammangjuta Ryssland med Europa fortgått, hafva ryssarna lärt sig mycket: de hafva förvärfvat mycken färdighet i industriens manipulationer, ja i konstverks eftergörande; de hafva lärt sig läsa och tala europeiska språk och inhämtat en stor del af hvad på dem är skrivet; de hafva fått kännedom om våra systemer i vetenskaperna och till och med lärt sig att göra exposéer och sammandrag af dem. Men eget är, att, ehuru talrik nation ryssarna utgöra, ingenting utgått från en ryss, allt endast blifvit inhämtadt af dem. De tyckas hafva anlag att lätt och fort komma till en viss punkt — hämnings- och uppfattnings-punkten — ja, lättare än européerna i allmänhet; men att komma derut öfver synes vara dem af naturen vägradt. I politiken hafva de förvärfvat den högsta färdighet i konsten att spela fint och knipslugt, att dölja sina tankar och bedraga, att med skicklighet använda ett öfvermodigt hot i rättan tid och en len smekning, när den kan göra effekt. Denna politiska bildning har aktats högt, ja legat öfver, så länge de europeiska kabinetterna trott sig böra kämpa med samma vapen. Men skulle ett motsatt system, ett öppet och frisint förfaringsätt blifva lösen inom kabinetterna, då skulle säkert den ryska politiken genast hafva förlorat sin öfverlägsenhet; ty det är endast i vissa riktningar, som hämnings bringande till virtuositet är möjligt.

Ingen tviflar, att Ryssland med högsta iver åtrår att hela Europas folk måtte komma i samma lyckliga belägenhet med ryssarna, och att de måtte öfvertygas om lycksaligheten af den blinda lydningen och uppvakna ur sina drömmar om lagbundet stats-skick och människovärde och forskningens och granskningens frihet och allt det öfriga otyg, som sedan sekler spökar i de europeiska folkens hjernor. Symptomerna af denna ryska åtrå blifva med hvarje dag allt häftigare och synbarare. En feberaktig otålighet, en förbittring öfver att folken så envist förstocka sig mot den dagsklara sanningen och förkasta den enda saliggörande ryska politiska lycksalighets-läran, framtråda under allt kantigare, vi hade nästan sagt, groteskare former. Hela nationer och sjelfva deras regeringar — hvilka sednare dock, det skall Gud ve-

ta, i allmänhet äro oskyldiga och endast med blödande hjertan nödgas till någon grad låta sig förföras af sina undersåtars obändighet — falla i en "onåd", som uppenbarar sig i företeelser, hvilka nästan förefalla något barnsliga, såsom t. ex. att sjelfherrskaren reser det eller det landet förbi, då han som en stormvind ilar genom Europa, m. m. af samma slag.

Ryssarna såsom nation hafva väl icke, och ytterst ännu mindre, någon tanke; men man kan icke derföre neka att hos dem finnes en lägre potens af hvad i europeisk mening heter tanke, ett slags instinkt, genom religiösa och andra vanor upparbetad till en tillstymmelse af politisk sympati eller antipati; eller rätteligen: ett hat till vissa andra folk, till europeiskheten i allmänhet och grannfolken isynnerhet, har utbildat sig genom kollisioner och traditioner. Detta hat och dessa blinda fördomar skola nog kunna begagnas till någon del på samma sätt som europeiska regeringar kunna begagna sina folks national-känslor, öfvertygelser och på ett klart medvetande grundade sympatier . . .

Rysslands mindre grannar, äfven de, som gerna skulle se de ryska principernas välde utvidgad, äro dock ännu angelägnare att de ryska gränserna icke måtte utflyttas; och England, som mindre än de flesta är angeläget om det förra, är angelägnare än någon att det sednare måtte förekommas. Isynnerhet är det för England en lifsfråga att Ryssland icke tillägnar sig länder med kust och hamnar vid sådana haf, der Englands högsta intresse fordrar åtminstone fullkomlig frihet. England må sålunda älska eller hata t. ex. Sverige, må tycka väl eller illa om dess styrelses gång, må finna de reform-idéer, som der röra sig, lyckliga eller förderliga, så kan det i alla fall icke på något villkor tillåta att Ryssland får ett materiellt inflytande, ett direkt bajonett-välde här. Man må genom diplomater eller hvem som helst försöka inbilla engelsmännen att fullkomligt "fäna" projekter förbehållas här (såsom man verkligen synes ha försökt), så kan Englands regering ändock icke underlåta att uppjuda sina yttersta krafter för att hindra att "galenskaperna" rättas genom ryska bajonetter: ett af egen regering, om än under alldeles befängda former, styrdt Sverige är för England angenämare än ett ryskt Skandinavien och Östersjön och Bottniska viken omgifna endast af ryska hamnar.

Detta allt torde erkännas för alldeles afgjort af hvar och en, som har ringaste klara begrepp om Europas nuvarande politik och isynnerhet om Englands och Rysslands ställning till hvarandra. Det enda, som med något sken af grund kan invändas, är: "Men kan England då förekomma ett lyckadt ryskt inbrott i Skandinavien?" Härpå kan med trygghet svaras: Ja, så vida Skandinavien sjelft vill försvara sig. Är detta olyckligt nog att dess styrandes oklokheter eller förräderi understödjer ryssarna — såsom icke är exemplöst i historien — då blir Englands bemödande svårt, om icke fruktlöst. Men begagna svenskarna alla de försvarsmedel de äga, då skola de ock, med en bundsförvandt som har öfverväldet i sjön, bestämt afvärja hvarje ryskt invasions-försök.

Ty skall invasionen verkställas landvägen, öfver Torneå, och med marscher, en så oformligt lång väg, genom ett glest bebodt och af berg och vatten tätt genomskuret land, så bliver försöket lika vanskligt som de hittills så föga lyckosamma försöken mot Kaukasus-folken, så snart man nemligen, såsom sagdt, antager att den anfallne lika uppriktigt vill försvara sig. Utan detta villkor äro naturligtvis Ratan och Djekneboda och alla de andra passen och defiléerna inga hinder; men med dem och en god vilja och klokheter skall man kunna göra en inbrytande fiende det långa tåget så surt, att han önskad det oförsökt. Att helt och hållet sjövägen öfversända en hjälp- eller förstärknings-kår lärar låta sig göra, till och med om den måste smygas förbi fiendtliga flottor; men alla konstföreståndiga påstå att det har sina ofantligt stora svårigheter med en betydande invasions-armé (det är nemligen att förmoda, att endast af en sådan skulle ryssarna kunna här hoppas något verkligt resultat); och ännu större, nästan oöf-

vervinneliga skola svårigheterna vara att i längden underhålla den stora arméen i det anfallna landet på andra sidan om ett haf, såvida invånarna allvarligt vilja försvara sig, och arméen således måste lita helt och hållet på sig sjelf, rekryteras och underhållas hemifrån. Har man inga sympatier i landet, och oroas transporterna på hafvet genom någorlunda anseliga flottor, så kan eröfrings-arméns ställning lätt blifva ganska vådlig. Alla tiders historia har exempel i denna väg att framvisa, och det äfven under förhållanden, som tyckts vara för fienden vida mer lofvande.

Ryssland skryter med ofantliga krigs-häror. Men äfven om man antager — hvad dock många påstå icke vara att lita på — att de på papperet figurerande talen någorlunda inträffa med de verkliga befintliga, så tyckas massorna nära nog böra behövas på de ställen, der de nu ligga, och icke tillåta några betydligare minskningar der, för att företaga nya eröfringståg, hvilka, såsom sagdt, måste ske med stora massor, om någon framgång skall kunna väntas. Kaukasus icke blott fästar en betydlig del af ryska armén, utan förstör den äfven och fordrar således oupphörligt nya massors tillströmmande. Mot de s. k. "furstendömena" och de turkiska provinserna i allmänhet måste alltjemt en betydande styrka ligga på lur för att, som man säger, passa ram. I Polen, ehuru rysk provins, eller rättare emedan sådan, är en anseelig armé nödvändig, ända tills den stora våldsamma assimilering- eller förryssnings-operationen är fullbordad; och detta synes vilja draga bra ut på tiden, ty en hel stor nation är icke snart tillintetgjord, huru våldsamma och radikala medel än må användas. Polen är en ytterst ömtålig punkt, som vid ett utbristande nytt europeiskt krig icke får blottas, utan tvärtom just måste så mycket strängare bevakas. Gränserna mot Preussen och Österrike fordra stark bevakning för det industriella och intellektuella afsondrings-systemets upprätthållande, om ej för annat. I Östersjö-provinserna, ehuru gammal eröfring, hafva dock, genom nya tilltag, symptom blifvit framkallade, som icke äro att förakta. Öfverallt fordrar det just nu i så svindlande fart satta förryssningsverket en massa af stridskrafter, som knappast tillåter att påtänka nya eröfringar, innan de gamla äro fullfärdiga.

Hvad Finland angår, så behöves väl der icke ännu en sådan utveckling af materiel makt, som i de andra eröfringarna, emedan man icke ännu funnit tjenligt att der låta assimileringssystemet så öppet framträda som i dem, och ett förberedande söfnings-system hittills befunnit tillräckligt, hvars yttringar äro så komiskt sorgliga att påse. Ännu har man icke der gjort mer än små-försök, tagit små, men säkra steg; ännu har icke omvändelse i massa till grekiska kyrkan blifvit påbjuden, ännu icke all skolundervisnings meddelande på ryska språket, ännu icke finska namnens afskaffande, ännu icke, med ett ord, hela den radikala assimilering-process, som föregår i Polen. Men att den varder kommande i all sin herrlighet, det är en förutsägelse så säker som någonsin en historisk förutsägelse kunnat vara och kan blifva; och att finnarna sålunda i längden icke kunna blifva fullt att lita på, det äro ryssarna icke de siste att inbegripa . . . Endast med misstroende och yttersta varsamhet skulle ryssarna våga sig in på ett mot Sverige riktadt eröfringståg, som går genom Finland, och i en strid, der de måste lemna Finland bakom sig. Af de känslor, de kunna påräkna i eröfrade provinser i allmänhet, hafva de hunnit förvärfa förmycken erfarenhet för att kunna tro på underverk särskildt och ensamt i Finland. De måste således inse att det icke är nog med den betydliga armé, som erfordras till sjelfva invasionen, och att en dertill, föga mindre betydlig, måste vara uppställd för att betrygga kommunikationen och vägen hem igen, då sådant kan påfordras. Detta gäller icke blott, om tåget anställes hela vägen till lands omkring Bottniska Viken, utan ock om det sker sjövägen, så vida denna icke anträdes direkte från hamnarna vid Finska Vikens södra kust. Svårigheterna häraf äro åter nästan oöfvervinneliga, såvida man icke antager

att de ryska flottorna alldeles beherrska Östersjön — och detta är kanske ett vilkor för att sjelfva Bomarsund skall rättfärdiga all den fruktan, det väckt å ena, och allt det skryt, som det väckt å andra sidan. Och för att ryska flottor skulle beherrska Östersjön, fordras att hela Europas politik vore förvandlad och England och sjelfva Frankrike icke vidare sjömakter.

För hvar och en, som någorlunda känner den europeiska politikens läge, torde det sagda vara nog att gifva anledning till ett vida lugnare betraktande af alla framkastade hotelser från Ryssland. Vador för Europa ligga visserligen uti ryska eröfrings- och amalgamerings-systemet, men dessa vador äro just i denna stund icke ovanligt öfverhängande, oaktadt det mer än någonsin öfvermodiga språket. De äro till och med mindre nu än de nyss varit, men isynnerhet än de kunna blifva, om Europa soffer och låter de eröfrade provinsernas förryssning fullbordas. Derefter begynner en ny sväljning, hvilken åter behöfver en ny tid till digerering, o. s. v. i oändlighet. Men finner Europa sig icke hugadt att låta denna sednare försiggå i oafbruten fred, gång efter gång, då är faran mindre än man i allmänhet föreställer sig. Hvarje rofdjur är minst farligt, då det har slukat för glupskt och vändas af en stor digestions-process. Polen och Finland äro slukade, men ännu icke smälta; "furstendömena" och åtskilligt annat turkiskt afskräde sitter mellan käftarna: endast klorna gripa efter Kaukasus — och ändock brister icke mod att än en gång idisla de redan för halftannat sekel sedan slukade Östersjö-provinserna.

Bulgariska Fiskare vid inloppet till Svarta Hafvet.

Hommaire de Hell's reseanteckningar (en Fransman som ej längesedan besökt Europeiska Turkiet) förekommer följande lilla bidrag till en teckning af folklivet vid kusten af Svarta Hafvet.

Författaren reste i öppen båt från Constantinopel uppåt Bosporen och längs kusten af Rumelien, det gamla Thracien, och blef af motvind inspärrad i Kiliabugten ej långt från inloppet till Svarta Hafvet, hvilket han här anser väl förtjena det namn af "det ögästvänliga hafvet", som de gamla Grekerna först efteråt utbytte med dess motsats, sedan de kunde segla från hamn till hamn längs alla stränder af detta haf, med visshet att öfver allt träffa landsmän och vänner. Den svarta strandlinien, som utgöres af vilda Trachytklippor af vulkaniskt ursprung, begränsas ännu skarpare genom den rand af glänsande hvitt skum, som de aldrig hvilande bränningarna lemna efter sig. Efter att haiva gjort ett misslyckadt försök att fortsätta resan, fann sällskapet för godt att draga upp båten på land och i skydd af en stockeld lägga sig på stranden. Vi låta nu förf. sjelf tala:

"På en vidsträckt spatsertur, som vi företogo följande morgon, utrustade med alla slags redskaper för undersökande af trakten, det vill säga, med en fullständig arsenal af jagt- och försvarsvapen, med vetenskapliga instrumenter och ritapparater, hade vi i närheten af Vossunia (ännu närmare Bosporens mynning) den lyckan att träffa på ett sällskap af omkring femtio Greker och Bulgarer i färd med att kasta ut sina fisknät i hafvet, en förrättning som de utförde med vederbörligt andaktsfullt allvar.

Vår närvaro väckte i hög grad deras nyfikenhet. De låto till och med några fiskar falla tillbaka i vattnet, så stördes deras uppmärksamhet genom åsynen af våra främmande ansigten och dragter.

Den pittoreska scenen blef emellertid snart både liflig och stojande, när näten efter slutadt fiske skulle återigen läggas ihop. Derefter steg en del af sällskapet i en särskildt slags fiskarbåt, prydd med utskurna ornament i byzantinsk stil och målad i de mest bjerta och brokiga färger. Vid pass ett dussin kraftiga roddare fattade årorna sätte båten i så stark fart att den snart försvann bakom närmaste klippudde.

Bulgarsk Fiskare-Båt.

På detta sätt tillbringa dessa fiskare sitt mödosamma lif på hafvet, medan frukten af deras arbete för det mesta tillfaller andra, som innehafva fiskerierna under arrende. På alla ställen, der det finnes fisk och folk att biträda vid arbetet, förnyas dessa pittoreska uppträden hvarje vår och höst.

Det är nästan uteslutande Bulgare som, på en gång sjömän och jordbrukare, drifva fisket i Bosporen och den derintill stötande delen af Svarta Hafvet.

Deras små granna båtar komma vissa dagar på bestämd tid och genomsöka Bujukdereh-bugten vatten, der de tyckas ha sin vanliga samlingsplats, med en snabbhet, som täflar med de berömda Kaikernas i Constantinopel. Det är i synnerhet ett mindre slags thonfisk (af makrillsläktet), som utgör föremålet för deras fiske.

Bulgare äro också ägare till de der besynnerliga fiskarehusen, som utgöra ett af de för sin egenhet mest tacksamma föremål, som en målare kan finna för sitt album. Man träffar dem utåt hela sträckningen af Bosporen från Skutari och Besika-bugten, ända till de båda fyrbåkarna, den asiatiska och europeiska. Man skulle kunna vara böjd att anse dem för hundkojor, der de, maskstungna och af ålder färdiga att falla i stycken, samt täckta med trasor, med tåg och spikar äro fästade högst uppe på en särdeles konstig trädställning. Deruppe sitter dock, orörlig och tyst som muren, i sällskap med några blomsterkrukor med välluktande reseda, en man, med en blick, som vore värdig ett rofdjur eller en vilde, nedlutad öfver vattnet för att bespeja fiskstimmarnas nyckfulla vandringar. På något afstånd är ett nät uppställt, som på den minsta vink af spejaren faller ned i vattnet och innesluter ett fyrkantigt rum, med all den fisk som finnes derinom.

Ännu enklare, men mindre pittoresk än dessa i luften sväfvande hus, är en annan liknande inrättning, som helt simpelt består af den grunda hafsbottnen neddrifna pålar, hvilka man på åtskilliga ställen långt inne i Bosporen ser höja sig vid pass 15 fot öfver vattenytan. På midten af stängen sitter, man kan knappt förstå hur, någon ting hopkrupet, som har likhet med en menniskovarelse och vid närmare efterseende befinnes vara en Bulgar. Jag hade länge ob-

serverat dessa individer, innan jag kunde blifva klok på hvad de hade för sig, ty när jag efter att halva träffat dem om morgonen, återsåg dem mot qvällen, hade de icke det allra ringaste ändrat ställning."

Bulgarena voro ursprungligen ett finskt, troligen med Avarer och Ungrare beslägtadt folk: från början boende vid Wolga drogo de sig sedan mera åt vester till landet mellan Don och Dniepr, der de råkade under Avarernas väld, tills de omsider år 635 gjorde sig sjelfständiga och stiftade ett mäktigt konungarike, som fick sin hufvudsakliga stödjepunkt i landet mellan Donau och Balkan. Blandade med förut i dessa trakter bosatta slaviska folkstammar, antogo de till slut Slavernas språk och seder. De bulgariska konungarna erkände år 1018 grekiske kejsarens öfvervälde, men förklarade sig 1185 för fullt sjelfständiga. Härigenom ännu mera utsatta för Ungarnas anfall, försvagades Bulgarernas makt så, att de icke länge förmådde motstå Turkarna, när dessa från Mindre Asien öfvergingo till Europa, utan helt och hållet förlorade sin sjelfständighet, i det deras konung Susman år 1392 råkade i turkisk fångenskap. Sedan dess har bulgariska nationen alltmera förfallit: dess språk, som fordom var kyrkospråket för alla sydslaviska stammar och med rätta anses såsom den äldste bland alla slaviska dialekter, har genom inverkan af grannspråken, särdeles Albanernas och de Walachiska Romanernas, förändrats ända till oigenkännlighet och knappast ännu upparbetat sig till skriftspråk. Bulgarena torde nu utgöra bortemot 5 millioner, som äro kringspredda, ej blott i det efter dem benämnda landet mellan Donau och Balkan, Servien och Svarta hafvet, der de utgöra hufvudmassan af befolkningen, utan ock i Rumelien (det gamla Thracien och Macedonien) söder om Balkan, i Wallachiet, Moldau och särdeles i södra delen af Bessarabien.

Bulgarsk fiskare på utkik.

Kiel.

Den engelska Östersjöflottan, som till allra största delen var färdig till utlöpande så tidigt, den kunde vara i Östersjön innan någon förklaring afgafs (hvilket nu redan skett) innan de ryska hamnarna inne i Finska n efter vanlig beräkning voro fria från is, haft sin första samlingsplats utom England Winga Sand, en förträfflig ankarplats utan-Götheborg, skyddad utåt öppna sjön med krans af skär och klippor. Den under Al Napiers omedelbara befäl stående första isonen, den mest snabbseglande och lättast amanhållna, då alla till densamma hörande tyg äro ångfartyg, afgick derifrån den 23 mars, för att fatta posto närmare de ryska fartygen, och sålunda blifva i stånd att omedelbart efter mottagen underrättelse om afgifven

krigsförklaring börja fiendtligheterna. Den på rekognoscering i Kattegat och i inloppen till Östersjön utsända bevärade ångslupen Hecla hade utpekadt Kieler-bugten såsom den mest passande uppehållsort för en större flotta i dessa farvatten: och till Kiel var det också som Sir Charles Napier tog vägen från Winga. Som bekant är förenas Kattegat med Östersjön genom trenne sund, bland hvilka det östligaste, Öresund, så uteslutande är den stora stråkvägen för handelsfartygen, att äfven den så mycket öfverklagade Sundska tullen ej förmått drifva dem någon af de båda andra vägarna: af dessa är likväl den genom medlersta sundet, Stora Bält, emellan Seland och Fyen, Laaland och Langeland, den enda med full säkerhet farbara för så djupgående fartyg, som några bland de nyare engelska skruvfartygen. Efter passerandet af Stora Bält inkommer man i en rymlig af Laaland och

Femern afstångd vik af Östersjön, som i vester begränsas af Slesvigs ostkust, hvilken är sönderskuren genom flera djupt inträngande vikar, vid Apenrade, Flensburg, Slesvig och Eckernförde, hvilka alla bilda förträffliga och rymliga hamnar. Längst i söder, just der kustlinien vid gränsen till Holstein böjer sig åt öster, intränger Kielerbugten, som genom sin mera sydliga riktning lemnar ännu mera skydd och bildar den yppersta hamn i denna trakt.

Kiel är en välbygd holsteinsk stad med omkring 14,000 inneånare, hvars handel, förut obetydlig, onaktadt det ypperliga läget längst inne i nyssnämnda vik, numera ansenligt tilltagit i följd af jernbanan från Hamburg-Altona. Äfven tämligen besökt såsom badort, har det likväl sin största märkvärdighet genom sitt, annars tämligen fåtaligt besökta, universitet, den s. k. Schleswig-Holsteinska rörelsens brännpunkt.

Utsigt öfver Kiel.

Anlagdt år 1655, är universitetet i yttre hånse-
ende ganska rikt utrustadt: dess bibliotek räknar
100,000 band.

Stadens ålder är anseelig: redan 1072 blef
den uppbränd af Wenderna och hörde derefter en
tid till Hanseförbundet. Icke förrän år 1773
kom den under danska kronan, då den stor-
furstligt-ryska andelen af Holstein utbyttes mot
Oldenburg och Delmenhorst. I Kiel slöts den
14 Jan. 1814 en fred mellan Danmark å ena
sidan samt Sverige och England å den andra,
hvari Norge afträdde till Sverige i utbyte mot
Pommern, samt Helgoland till England. Såsom
bekant är, öfvertogs sedan Pommern af Preus-
sen, som i stället lemnade Danmark Lauenburg
jänte någon penninge-ersättning.

Sällsynt prof på sjelfbeherrskning.

(Sann händelse.)

Under den minnesvärda tid, då Spaniorerne
uppreste sig emot Fransosernes förtryck, var en
gång Murat, vid denna tid Storhertig af Berg
och Napoleons befälhavare i Madrid, i be-
grepp att affärda några högst viktiga depescher
till Junot, som då befann sig i Lisabon. Alla
vägar till Portugal voro besatta af Guerillas
och spanska trupper, under befäl af halföns
tappreste krigare, i spetsen för hvilka Cas-
tanos stod, och beskickningen ansågs derför
mycket farlig.

I sin förlägenhet vände sig Murat till ryske
ministern vid spanska hofvet, Stroganoff, som
hade kvarblifvit i Madrid. Man vet att S:t Pe-
tersburger kabinetts tänkesätt vid denna tid
voro mycket vänskapligt stämda emot Frankrike.

Stroganoff menade, att det ej skulle blifva
svårt att förhjelpa honom till sitt mål. "Amiral
Siniawin befinner sig i Lisabons hamn," sade
han, "och denne man skall tjena oss till före-
vändning. Utvälj en af de mest förslagna af
edra lancier: jag skall ikläda honom ett
ryskt livrée och lemna honom ett bref till Admi-
ralen. Meddela honom edra order muntligen,
och jag tänker att gossen, skulle han också tju-
go gånger blifva fasttagen under vägen, dock
skall lyckligt och väl hinna till ort och ställe,
ty det ligger insurgenterna för mycket om
hjärtat att bibehålla vår neutralitet, än att de
skulle gifva oss anledning till missbelåtenhet."

Murat gick med mycket nöje in på förslaget,
hvilket han ansåg för enda möjliga medlet till
sitt ändamåls vinnande. Han uppdrog åt chefen
för lanciererna Krasinski att förskaffa honom
en beslutsam och slug människa, och denne fö-
reställde honom redan efter två dagars förlopp
en yngling, för hvilken han borgade med sitt
lif. Hans namn var Lenzinski och han hade
nyligen fyllt sitt adertonde år.

Vid ynglingens anblick, hvilken menlöst och
frivilligt blottstälde sig för en ondviklig fara,
visade sig Murat, oaktadt sin vana att ständigt,

utan några betänkligheter se sina befallningar
åtyllyda, skakad. Han föreställde derför yngling-
en det stora vågspel han utsatte sitt lif för,
och att han ofelbart vore förlorad, så snart han
blefve igenkänd.

Lenzinski log. "Ers Höghet, värdigas blott
gifva mig sina order," sade han vördnadsfullt,
"jag hoppas kunna med ära utföra ett mig an-
förtrott uppdrag. Jag tackar för öfrigt upprigt-
igt för den mig bevisade utmärkelse, hvilken
hvar och en af mina kamrater skall afundas
mig".

Murat drog på axlarna och meddelade rytta-
ren sina instructioner. Baron Stroganoff gaf
honom den utlovade skrifvelsen till Admiralen
jemte en drägt, och Lenzinski anträdde resan
till Portugal.

De båda första dagarna förgingo utan några
vidriga händelser, men den tredje dagen kort
före middagstiden såg sig lancieren omringad
af en svärm Spaniorer, som bemäktigade sig ho-
nom och släpade honom till deras General. Till
lycka för den unge soldaten var detta Castanos
sjelf.

Af alla förebud märkte Lenzinski snart, att
hvem helst komme att taga honom i förhör, det
icke vore att tänka på flygt, om han blefve
igenkänd som Fransos, och han beslöt derför
i sitt inre, att för intet pris tala ett ord fran-
ska utan endast hålla sig till tyskan och rys-
kan, hvilka båda språk han var fullkomligt
mäktig. De rasande smädelser, som de, hvilka
släpade honom till fältherren, utöste, lemnade
honom en försmak af det öde som väntade ho-
nom, och det behöfdes naturligtvis en frimodig
och behjertad mans hela beslutsamhet för att
under sådana omständigheter ej förlora fattningen.

"Hvem är ni?" frågade Castanos den unge
lancieren.

Lenzinski såg talaren, som hade talat fran-
ska, orörlig i ansigtet och sade härefter på
tyska: "Jag förstår icke."

Castanos förstod och talade tyska, men då han
till äfventyrs ej gerna ville hafva att skaffa med
denna angelägenhet, uppdrog han åt en officer
af sin generalstab att fortsätta förhöret.

Den fängne svarade än på tyska och än på
ryska, men tog sig på det sorgfälligaste i akt
att icke med en ton förråda sitt modersmål.

Han hade så mycket svårare att bibehålla sin
fattning, som man hade inspärrat honom i en
liten kammare, omkring hvilken en blodtörstig
människomassa med raseri yrkade på hämnd, och
med vildt begär väntade att man skulle förkla-
ra honom skyldig, eller med andra ord igenkän-
na honom som Fransos. En för Lenzinski syn-
nerligen hotande omständighet var den, att Cas-
tanos adjutant, en öferspänd människa, i ögon-
blicket af ynglingens fängslande hade yttrat sig
fiendtligt emot honom och förklarar honom för
en spion. Denne officer lät föra en bonde från
trakten in i salen, hvarest förhöret ägde
rum, confronterade honom med lancieren och

utropade: "Se på denna gosse, landsman, och
upplys om han är en Ryss, en Tysk eller en
af Fransosernas spårhundar?"

Bonden betraktade ynglingen uppmärksam,
men endast några minuter, hvarefter hans ögon
började spruta eld och lågor i det han utropa-
de: "En Fransos! En Fransos är han! För ett
par veckor sedan, körde jag halm till Madrid
och medtog vid samma tillfälle något proviant,
som i vår ort blifvit requirerad för hufvudsta-
dens kaserner. Just denne man var det som
emottog min leverans. Jag hade att göra med
honom en hel timma och igenkänner honom full-
komligen. Också sade jag genast till mina kam-
rater, då man ertappade honom: Detta är den
unge Fransosen, som i Madrid emottog min lef-
verans. Jag törs svärja på att det är densamme."

Man tänke sig Lenzinskis känslor vid denna
berättelse, som till punkt och pricka var sann
Åfven han erinrade sig bonden.

Castanos tycktes gissa till sammanhanget, men
såsom en ädel och högsinnad fiende föreslog han
att låta främlingen gå sina färde, då dess brotts-
lighet ej genom ett enda vittnes utsago kunde
bevisas. Denna mening blef emellertid af de
andra afhörd med största förbittring, och ordet
"förrädare" lät från flera sidor höra sig. På
förskoning var under sådana omständigheter icke
att tänka.

Lenzinski blef kastad i fängelse. Då fängelse-
porten tillslöts efter honom, hade han på aderton
timmar icke smakat en bit, och om man tager i
betraktande den smärta och den ångest han ut-
stätt, så kan man ej förundra sig öfver att den
olycklige utan medvetande störtade till golfvet.
Solen hade ännu icke gått ned. Några minuter
sednare inträngde dess strålar genom jerngallret,
och dess glans som i det herrliga Estremadura är
så egendomlig, vederqvickte ännu under tvenne
timmar den olycklige. Med nattens inbrott för-
svann så småningom denna uppmuntrande syn.
Svarta dödstankar öfverväldigade honom och ändt-
ligen föll han i en lethargisk sömn, som tycktes
vara en dödens förelöpare.

Ungefär två timmar måtte han hafva legat på
detta sätt, då fängelsets dörr sakta öppnades
och en gestalt inträdde, hvilken med handen
sökte dämpa de matta strålarna från en blind-
lykta och sakta nedböjande sig öfver den fängne,
med smältande silfverstämma tillhviskade honom
på fransyska: "Vill ni kanske äta min vän?"

Lenzinski vaknade hastigt, uppväckt dels ge-
nom ljuset, dels genom beröringen af en len
hand, dels genom ett fruntimmers som flöjttoner
ljudande stämma (ty ett sådant stod här vid hans
sida); han reste sig till hälften från sin halmbädd,
öppnade munnen för att svara, men tillslöt ge-
nast ögonen till hälften, liksom tyngd af sömn,
och svarade på tyska: "Hvad vill man mig?"

"Gif den olycklige genast mat," befalldes Ca-
stanos då man berättade honom utgången af
denna pröfning, "låt honom äta, återlemna sedan

hans häst och saker, på det han må kunna draga sina färde. Omöjligt kan han vara en Fransos."

Hade Castanos kunnat följa sitt ädla hjertas ingifvelser, så hade Lenzinski genast blifvit försatt i frihet; men allt för många afundsjuka blickar öfvervakade Generalens handlingar. Man gaf väl vår lancier mat, och förde honom äfven ur fängelset, men blott för att ställa honom på en plats, hvarest han hade för ögonen liken af tio fransmän, hvilka blifvit nedgjorda af Tenxillos band. Flera timmar måste han uthärda detta fruktansvärda prof och blef derefter återförd i fängelset, hvilket han efter detta gräsliga skådespel med hänryckning hälsade. Hans ungdomskraft segrade för andra gången och naturen uttog sin rätt efter de åskådade rysligheterna, så att han änyo, ehuru omsväfvad af hemska bilder, insomnade. Återigen under hans djupaste sömn hviskade den ljufva stämman lockande i hans öra: "Stig upp, kom med mig, Er häst är är sadlad. Jag vill rädda Er". — Den ungdomlige hjelten vaknade. Ännu susade orden: "Jag vill rädda Er, kom!" melodiskt för hans öra, och stirrande på den obekanta läspade han på tyska: "Hvad vill man mig?"

Castanos hörde berättas denna nya profning och utropade förvånad: Denne unge ryss är en hiel karl." — Han skulle med glädje genast hafva räddat honom, men hans officerare ville hafva satt den olycklige på ännu ett sista prof, hvilket ej kunde förvägras.

Följande morgonen blef Lenzinski ställd till rätta för ett slags tribunal, sammansatt af officerare af Castanos generalstab.

Framställd för sina domare, anhöll han på tyska om en tolk, hvilken begäran blef bifallen. Först frågade man honom om ändamålet med hans resa från Madrid till Lisabon. Lenzinski återopade naturligtvis sina depescher till Rysslands admiral och sitt pass. Hade icke bondens utsago förökad misstanken, skulle man utan tvivel, då man fann papperen i ordning, lätt hafva låtit öfvertyga sig.

"Fråga honom", sade rättens president, "fråga om, om han, då han icke är någon frändes älskar spaniorerna". Tolken öfversatte denna fråga.

"Ja", svarade lancieren; "jag älskar den spanska nationen, och älskar den för sin manliga karaktärs skull. Jag skulle högligen önska att våra nationer vore vänner".

"Öfverste" tillkännagaf tolken, "den fångne förklarar, att han hatar oss, emedan vi föra krig, liksom en hjord blodhundar. Han föraktar oss, och önskar intet högre än att hela nationen hade ett hufvud, för att med ett hugg kunna göra slut på denna grymma och förbannade kamp".

Under dessa ord belurade alla närvarandes blickar med grym uppmärksamhet den fångnes hvarje ansigtsrörelse, för att deraf utspana verkningen af den trolösa öfversättningen. Lenzinski fästade begge sina ögon på rättens ledamöter, oaktadt hans hjerta var färdigt att brista. Dock tillkämpade han sig på mycken kraft att han kunde tygla sina känslor.

"Mina herrar", började nu Castanos i det han uppreste sig, "bonden har säkert irrat sig. Försätt ynglingen genast i frihet och låt honom obehindradt fullända sin resa. — Han är vid Gud fri från alla misstankar."

"Ja det är han", bestyrkte de andre, och rätten skiljdes åt.

Lenzinskis saker och papper återlemnades här- efter och försedd med respass anlände han välbehållen till Lisabon.

Samtidas memoirer borga för sannfärdigheten af den nu berättade tilldragelsen, hvilken tilläfvventyrs skulle hafva ländt en af fortidens heroer till ära. Hårdare prof har väl aldrig blifvit pålagdt ett menskligt sinne, och aldrig blifvit genoggått med större själfbeherrskning.

(Ur L. W., N. och G.)

Turkiska Frågan.

(Forts. från sid. 94.)

Äfven de största beundrare af Ryssarnas makt och krigskonst måste medgifva att deras utsigter att på krigsteatern i Europa afgå med se-

ger i väsendtlig mån förringas, ifrån det ögonblick hjälptrupperna från Frankrike och England intagit sina platser på stridsfältet. Det kommer dock att dröja någon tid innan detta sker, och det ligger i öppen dag för den ytligaste betraktelse, att det måste vara af största vikt för Ryssarna att förlama och, om möjligt, tillintetgöra Turkiets egen motståndskraft, innan hjälpen hinner anlända: ett försök i denna riktning har nu blifvit gjordt genom öfvergången öfver Donau ej långt från dess mynning; och det har all sannolikhet för sig att allt kommer att göras för att af det korta rådrummet före Fransmännens ankomst draga så stor fördel som möjligt.

Europeiska Turkiet (furstendömena oräknade) har i norr tvenne försvarslinier: först och främst den djupa och breda Donau, och sedan derbakom Balkans fjällmurar. Hvad floden angår, måste det likväl medgifvas, att det svårigen är möjligt att hindra en fiende, som har öppet val mellan oändligt många punkter, från att på ett eller annat ställe gå öfver densamma; styrkan af denna försvarslinje ligger fastmera deri att den gör ett återtag svårt eller kanske till och med omöjligt. Skall t. ex. en rysk styrka uträtta något med en öfvergång öfver Donau, måste den aflägsna sig från floden och ger då Turkarna ett godt tillfälle, i fall de icke med ens tappa modet och ge allt förloradt, att förstöra de brygger eller flottbroar, på hvilka fienden gått öfver, så att denne, ifall han blir tvingad till ett återtag, vare sig efter ett lidet nederlag eller i följd af omöjligheten att uppehålla sig i ett fiendtligt land, får valet mellan att gifva sig fången eller inlåta sig i en hopplös strid med en på alla sidor omringande hämdlysten fiende. Att ett sådant återtag till slut måste blifva nödvändigt, om nämligen landets försvarare göra sin pligt, dertill ligger en orsak i Balkan, som stänger vägen till de trakter, hvilkas intagande endast skulle med ens kunna göra ett slut på striden och tvinga Turkarna att lägga ned vapnen.

Enligt de sednaste uppgifterna utgöras Ryssarnas stridskrafter i Furstendömena af 200000 man: visserligen heter det att "ännu större massor" äro i antågande, men det är knappt att förmoda att de hinna fram före franska och engelska hjälptruppernas ankomst, så att vi saklöst kunna hålla oss vid det för närvarande uppgifna talet. Man torde icke sakna skäl att misstänka denna uppgift för att vara något för hög, om man nämligen gör vederbörligt afseende på de förluster Ryssarna lidit genom sjukdomar och skärmytslingar, och säkert är åtminstone i alla händelser att Turkarnas stridskrafter på ömse sidor om Donau kunna fullt ut mäta sig med dem i antal. Hvad ställningen beträffar, är den tydligen till Turkarnas fördel: de innehafva fästningarna och bergpassen, och äro vida mera tillförsäkrade om att icke sakna undsättningar i förräder och manskap. Hvad anförare angår är det väl tämligen djerft att i förväg fälla något omdöme; men nog synes det som skulle Omer Pascha ha visat tillräckliga prof på duglighet, att man kan vara berättigad att vänta honom skola med framgång mäta sig med de fältherrar kejsar Nikolaus kan sätta emot honom. Nu komma vi dock till hufvudsaken: ryske soldaten, säger man, är oemotståndlig i ett ordnad slag genom sin köld och sin stränga disciplin; turkarna kunna deremot väl vara tappra i en skärmytsling eller ännu mera i försvaret af murar och förskansningar, men till en strid efter krigskonstens regler duga de icke. Man anför såsom bevis härför utgången af alla Turkiets sednare krig med Ryssland och vi erkänna gerna att erfarenheten i detta fall bekräftat, hvad man redan förut måste inse, nämligen att irreguliera trupper, vore de än aldrig så tappra, icke i öppet slag kunna motstå på nyare europeiskt vis inöfvade soldater; men ingalunda är dermed bevisadt, att icke Turkarna lika väl som Ryssarna kunna disciplineras och exerceras, samt att icke, sedan detta skett, underlägsenheten möjligen kunnat försvinna. De hittills förefallna, visserligen i det hela jämförelsevis obetydliga, träffningarna utåt Donaulinien, tyckas icke röja någon slags öfverlägsen-

het hos de ryska trupperna; och vi kunna icke inse något egentligt skäl att vänta något sådant, då man besinnar, att det icke är halftannat sekel, sedan sjelfva Ryssarna hade ungefär samma rykte om sig som nu Turkarna, och då de aldrig, äfven med den mest öfverlägsna styrka, kunde på öppna fältet motstå Sveriges krigare. Vi hafva tvärtom ansett följande omdöme om turkiska soldaterna vara ganska grundadt, äfven innan vi i träffningarna vid Oltenitza, Citate o. s. v. hade funnit skäl att möta invändningen, att det smickrande omdömet möjligen varit grundadt på en renegats önskan att ställa sig in hos sina nya herrar.

Den från ungarska kriget så rättvist namnkunnige General Bem, som efteråt fann en tillflykt i Turkiet och under namnet Murad Pascha dog i Syrien den 10 Dec. 1850, skref i ett egenhändigt bref till turkiske krigsministern Mehemet Ali Pascha, anfördt af Urquhart i sin bok "Progress of Russia":

"Till en början får jag förklara att alla turkiska trupper, som jag sett, — kavalleri, infanteri och fältartilleri — äro förträffliga hvar i sitt slag.

"I afseende på hållning, militäriska insigter och krigisk anda, kan man icke önska sig något bättre. Hästarna öfverträffa allt hvad man ser vid något europeiskt kavalleri. Övärderlig är den önskan, som alla officerare så väl som soldater hyssa, att få gå i fält mot Ryssland.

"Med sådana trupper skulle jag gerna vilja åtaga mig att angripa en dubbelt så talrik rysk styrka och jag skulle helt visst vinna seger.

"Och då Turkiet kan föra emot Ryssarna större truppmassor än dessa kunna ställa upp emot dem, så ligger det i öppen dag att Sultanen kan få den tillfredsställelsen att se alla de provinser återbragta under sitt välde, som Moskows Czarer förrådskt hafva ryckt från hans förfäder."

(Forts. n. gång.)

Åländningarna och deras resning mot Ryssarna.

(Ur K. A. Bömanssons "Skildring af Folkörelserna på Åland år 1808". Stockh. 1852.)

Ungefär på den punkt, der Finska och Bottniska vikarna förmåla sina böljor med Östersjöns, har naturen med älskvärdt nyckfull hand utkastat en mängd öar, oräkneliga till antal, liksom af en oändlig mångfald i afseende å storlek. Denna skärgård, så täck der den ligger i det majestätiska havet, har alltifrån sitt tidigaste franträdande på historiens förgrund, vid början af 14:de seklet, burit benämningen Åland, hvilket med all aktning för åtskilliga "fantasier" rörande dess etymologi, rättast torde motsvara benämningen "Vattenland" af det forngöthiska ordet *aa* (vatten) samt *land*. Landets fysiska skaplynne rätfärdigar och fullkomligt denna härledning. På Finska kallas Åland — sannolikt en nyck af skämetet — *Åhvenanmaa* (Aborrland), på latin *Alandia*.

Gränsbestämningar intaga, som man vet, i hvarje ortbeskrifning ett viktigt rum och böra derför äfven här flyktigt vidröras. Ålands nordliga kuster badas af Bottniska viken eller "norrfavet": dess södra stränder mottaga Östersjöns svallgång; mot vester brusar det öfver uråldrigt rykte stolta Ålands haf, med en bredd af öfver 7 Tyska (5 Svenska) mil, räknadt från Eckerö till Grisslehamns postkontor i Svenska landskapet Upland. Längst bort i öster går Wattuskiftet, hvars bredd vexlar $\frac{1}{2}$ till 3 mil, gränsskillnad mot Töfsala och Korpo Finska skärforsamlingar. Åland sträcker sig enligt kapten Brummers förtjenstfulla karta från 59°47' till 60°32' nordlig bredd, samt från 36°52' till 38°47' longitud öster om Ferro. Dess yteinhåll utgör tillsammans 11 qv. mil eller 254,571 $\frac{3}{4}$, tunneland. Största längden från Saggö och Karlsskärs holmar under Saltvik till Lågskärs båk uti Lemland håller 6 Svenska eller 9 Tyska (Geografiska) mil, samt största bredden emellan Signildsskärs klippor under Eckerö kapell till Brändö-Jurmo 10 svenska eller 15 tyska mil.

För dem, som äro mindre förtrogna med ett kargårdsfolks egendomliga sätt att tänka sig omgifvande lokala förhållanden, skall det måhända förtjena anmärkas, att Åland af dess inbyggare plägar fattas uti tvenne olika betydelse, en vidsträckt och en inskränkt. Under Åland i allmänhet inbegripes, såsom det föregående redan upplyst, hela den vidlyftiga Åländska skärgården, hvaremot med Åland i egentlig mening betecknas endast hufvudön deri, hvilken för sin jämförelsevis ansevärd storlek erhållit hederstiteln "fasta Åland" (*). Samma naturstridiga bruk att som fast land skilja den vidsträcktaste ön från de kringliggande smärre, säges jemväl herrska på andra skärtrakter, t. ex. i Nagu och Kimito m. fl., ehuru dessa på långt när äga en så isolerad ställning som Åland.

Ålands läge är särdeles lyckligt. Det bildar som en naturlig brygga emellan Finland och verige samt afkortar på ett angenämt sätt sagda nderns afstånd. Åt de resande, som befara dessa trakter, skänker det härigenom samma fördel, om oasen åt öknens trötta vandrare, men Ålands läge är — om man så vill — äfven poetiskt. Denna långsträckt örad med sina djerft uppstigande höjder aftecknar det präktiga, med kuller skönt infattade jättebälte, hvarmed Österjös stolta hafsdrottning smycker sin medja!

De bebodda öarna inom den Åländska skärgården angifvas till omkring 80, hvilket tal visserligen ej kan vara för högt åsatt. Tallösa holmar, genomskurna af ängsmark, skog eller bergskullar, upptaga det öfriga. Ålands ecklesiastiska indelning lider den rättvisa anmärkning att ej vara utförd med behörigt afseende å landets inskränkta tillgångar. Åtta socknar och sju kapeller bör i hvarje fall anses som öfverdrifvet och betungande för ett till vidden så obetydligt område, som Åland, äfven om traktens särdeles splittrade beskaffenhet här ursäktar mycket, samt styckningen i mindre församlingar öfverallt gynnar folkbildningens fortkomst.

Jordmånen, innehållande sandmylla, mojord och till någon del lera är i allmänhet god och lätt odlad.

Åkrarna afkasta i medelåring det 7:de kornet, ångarna gifva kraftigt foder, men på duglig skog börjar landet lida betänklig brist i följd af oförnuftigt bygge. Klimatet delar de egenskaper, som utmärka det insulariska, med tempererad vinterköld, sen sommar, så att värmen egentligen börjar först efter midsommar och sällan blir tryckande, samt mild, angenäm höst, som varar vida längre än på fasta landet. Ålands flora torde vara den mest sydlandska inom Finland och skall något närma sig södra Sveriges. Af mindre allmänna trädslag växa här vildt: alm, lind, oxel, lönn, hassel, asp, ek, idegran samt särskildt i Kastelholms sköna ruiner en egen rönnart, medellänk mellan oxeln och vanliga rönnen.

Hvad som sommardag förlänar detta lilla land ett så intagande behag, är isynnerhet den rika omväxling dess naturformer då förete. Alla de olika vyer, dem man annorstädes ofta måste uppsöka på vidt åtskilda trakter, sammanträngas här bredvid hvarandra på ganska inskränkta områden. Från en vänlig slätt, prydd med åxens guld och blommornas tusenskiftande fågning, förflyttas vandraren hastigt till en vild bergshöjd eller en dyster skog, hvilka åter lika plötsligt lemna rum för någon nätt vik, omkransad af löfträd, en idyllisk skogshägnad eller ett tråkigt romantiskt slättet inom skogbekränta höjder.

Åländningarna, mot hvilka eljest så många fördomar yttras af partiska eller inkompetenta domare, äro i allmänhet ett glädt, lifligt, artigt och bildadt folk. De äga djup hederskänsla och kunna därför aldrig tåla något slags förtryck eller öfvervåld. I sitt husliga lif utmärka de sig genom nykterhet, snygghet och ordningssinne. De lära med mycken lätthet, hafva ypperliga anlag för handverk och slöjder samt tillägna

sig snart hvad förr varit dem obekant. Födda sjömän allesamman, skicka de sig till sjös hurtigt, dristigt och insigtsfullt (*). Många af dem tumla hela sommaren igenom på sina fartyg raskt om med böljorna, för att söka en ofta vansklighetsförtjenst, öfverlättande, likt forntidens vikingar, hemmets förvaltning åt hustrur och tjenstefolk.

Att dem icke heller till lands fattas mod, när pligten mot regent och fosterland dertill uppfordrar, skall det följande visa. Deremot kan man ej fränkänna dem en böjelse för lyx och vällefad, som motarbetar välmågan, någon lättsinnighet och ett oklokt begär att efterhärma "herrskepens" seder. Skärtrakternas inbyggare stå vanligen efter Upp-Åländningarna uti bildning, men öfverträffa dem genom större enkelhet i kläder och lefnadssätt. Den process-sjuka man stundom lagt Åländningen till last har i sednare tider märkbart aftagit, likasom vidskepelsen. Sin egen nationalitet påyrka Åländningarna eftertryckligt. Frågar man en ibland dem hvad folk han tillhör, så skall han icke nämna sig Finne eller Svensk, utan fast och bestämdt Åländning. Denna sjelfkänsla må kanske anses öfverdrifven, men betraktas saken från en allmän synpunkt, så bör mindre det nationela medvetandets öfverdrift, än detsamma brist underkastas rättvist tadel. Fosterbygden älskar Åländningen med varm känsla; mången som vistats i fremmande land och der funnit tillfälle till förkofran, återvänder vid framskriden ålder, för att engång få hvila i hemlandets jord, bland vänner och anförvänder.

Efter en mördande kamp slöto Napoleon och Alexander freden i Tilsit 1807. Hela Europa glädde sig öfver detta fördrag mellan Söderns och Österns giganter. Det hoppades nu, icke utan skäl, att franska Revolutionens långvariga blodstormar framdeles skulle hvila och folken äntligen få återhemta kraft efter sina utståndna lidanden. Men detta hopp var blott en illusion. Snart tändes ånyo krigets facklor såväl i söder, som norr. De segerhöjda franska örnarna öfverträdde fiendtligt Spaniens gränser och på grund af en hemlig artikel i Tilsitska fredsslutet, hvilken uppdrog åt Kejsar Alexander att påtvinga Svenska konungen Gustaf IV Adolf kontinentalsystemets band, inbröto Ryssarna den 21 Februari 1808 i Finland. Deras antal öfverstege ej 16,000 man, så att ett väl ledd motstånd sannolikt skulle qvåft företaget redan vid dess början. Men den finska tapperheten, istället att anlitas mot fienden, lemnades nesligt till pris åt ett oafbrutet, den moraliska kraften hos krigaren nedslående återtag. Hela södra Finland föll nästan utan svärdsdrag i Ryssarnas händer och redan den 25 Mars upp slog Ryska öfverbefälhavaren grefve Buxhövdens sitt residens i Åbo.

Under ett krig mellan Sverige och Ryssland, på finsk botten, erbjuder Åland en ganska vigtig plats i strategiskt afseende. Det lemna å ena sidan en ypperlig utgångspunkt för särskilda landstigningar inom Finland, i fiendens rygg, samt lättar å den andra oändligt ett anfall på sjelfva Sveriges hufvudstad, en plan hvilken, som man vet, Ryssarna, isynnerhet under 1808 och 1809 års krig aldrig förlorade ur sigte. Klokheten hade alltså bordt föreskrifva Svenskarna, att städe äfven under fred hålla Åland besatt med en styrka, tillräcklig att trygga landskapet mot en rysk öfverrumpling. Så skedde likväl icke och denna försummelse af svenska regeringen blef 1808 Ålands förderf. Som kriget utbröt om vintern, då utan sträng köld, som isbelägger hafvet, inga trupptransporter från Sverige till Åland kunna verkställas, så var för öarna ingen hjälp från moderlandet att påräkna och genom Finska härens olycksbringande återtag blef äfven all förbindelse dermed fullkomligt bruten. Dertill hade väl ock denna lilla skara

*) Ganska riktigt låter derför den sköna, Operan "Kung Carls Jagt" Åländningen Jonathan (detta namn förekommer eljest aldrig på Åland) sjunga sålunda:

"Den kallar jag en usel man,
Som ej sitt segel sköta kan,
Som rädd och blek på stranden står,
När stormen öfver hafvet går." — —

af hjeltar redan från början varit för svag att afskilja till Åland något kraftligt understöd. Sålunda stod nu detta land värnlöst, ett lätt byte för inkräktaren, och Ryssarna, sedan de en gång eröfrat södra Finland, behöfde blott utsträcka handen för att fatta den brygga, hvarpå de sedan efter önskan kunde gå löst på Stockholm.

Att emellertid den ryska styrelsen i Finland, som annars vida bättre än den svenska förstod att uppskatta tillfällets fördelar, länge nog efter Åbos öfvergång uppsköt med Ålands formliga intagande, bevisar för den uppmärksamma betraktaren, att denna regering äfven ganska väl kände Ålands tillstånd och derför på förhand ansåg landet som ett säkert byte, hvilket i alla händelser icke skulle uddgå sitt öde. Den till och med behandlade Åland såsom en verklig redan underkastad provins. På Rysk befallning till dåvarande Kronofogden på Åland Erik Johan Taxell, afförde kosacker den 2 April spanmål från Kastelholms Kronomagasinet till Nystad. Detta besök var således blott ett hot, ett lätt åskmoln på Ålands ännu klara himmel. Men snart derefter spände ändligen Sarmatiens djerfva Örn, dittills inskränkt inom fasta landets klippor, också sina vingar, för att öfver hafvets fjerttrade afgrunder komma Sveas af århundradens strider mattade Lejon närmare på lifvet!

Det färgrika skådespel, som denna framställning ville viga åt en allmän bekantskap, nalkas, må det stiga fram ur sin snart femtioåriga glömska och vittna om sig drag för drag, vexling för vexling.

Låtom oss se den förhärjande låga, som 1808 genomflammade med oemotståndig häftighet det nyss fridsälla Åland.

Våren hade redan ingått. Hoppet att snart se den ismatta, vinterns köld hade utbredt mellan Finland och Åland, såsom ett lätt kommunikationsmedel för Rysslands stridsmän, förstöras och en svensk flotta skyddande nalkas, gjorde att man på Åland temligen lugnt hängaf sig åt de glada lifvande känslor våren plägar väcka. Men alltför hastigt vaknade man upp ur denna bedrägliga säkerhet. Redan i April intog åter kort efter hvarannan tvenne Ryska truppafdelningar inom Ålands gränser. De utgjordes dels af kosacker, dels af jägare af 25 regementet. Med ungefär 120 man af de sednare besatte först Majoren i Generalstabens och Riddaren von Nejdhardt fasta Åland; öfver 500 man, under Öfverbefälhavaren Öfverste Vuitch's anförande intogo derpå Kumlinge pastorat den 12 April. Kosackposteringar, utsatta på särskilda ställen från Signildsskär till Brändö, skulle tjena till skydd mot öfverrumplingar.

(Forts. n. gång.)

Strögods.

Huru det fordomsdags tillgick att blifva student. Derom innehålla Lunds Akademis Constitutioner följande. Först borde man naturligtvis anmäla hos sig Philosophiska Facultetens Decanus. Derefter utsattes en dag, då Decanus i Auditorium skulle på modersmålet dictera ett stycke af hvad innehåll som helst, hvilket straxt och i hans närvaro borde på Latin öfversättas. Några dagar derefter anställdes examen uti Consistorium "i Luthers större cateches, samt uti vetenskaperna och språken." Sedan utsattes en dag till Deposition för alla, som nöjaktigt genomgått examen. "Sedan detta skämt blifvit slutadt", gingo alla i procession in uti Auditorium. Decanus tog plats i kathedern; och tvenne af de examinerade höllo tal. Den förste anhöll, å egna och kamraters vägnar, att de måtte blifva till studenter antagna. Den andre höll ett tack-sägelsestal, "sedan de genom undfående af salt och vin erhållit denna heder". Följande dagen aflades eden i Rectors hus; och de nya akademiska medborgarna hänvisades till någon Professor, "som sedan skulle blifva deras enskilde lärare och anförare dem i deras studier".

Om den märkvärdiga depositionsacten, som kallas ett "skämt," innehålla Constitutionerna, att "dervid äro åtskilliga bruk öfliga", utan närmare beskrifning öfver ceremonierna. Likväl fö-

*) Fasta Åland ensamt innehåller nära 7 qv. mils areal, 3 Sv. mils bredd fr. Frebby gästgifveri snörrätt till Bomarsund, 4 1/2 mils längd från Getabergen snedt öfver till sydligaste udden af den nu med Lemlands socken i sydsydost sammanvuxna "Herrön".

rekommer i Constitutierna följande stadgande, som gifver ett begrepp om acten: "Likväl tillåtes vid Depositionen ingen oanständighet. Det enda, som kan tillåtas, är att genom gåtliga frågor och sådana, som hafva någon nytta med sig, samt några andra brukliga medel skämtvis sätta de nykomne uti litet bryderi; endast det sker utan att någon maskerar sig eller sotar sig i ansigtet och andra låga cyklerier, äfvensom utan stryk, och man håller sig inom anständighetens och ärbarehetens gränser, samt endast åsyftar förökande af kärleken till studier och goda seders befrämjande".

En resande Fransman, som 1716 bevistade en deposition i Upsala, har deröfver lemnat en utförlig beskrifning, hvilken vi här meddela.

På ynglingar, hvilka skulle inskrivas vid universitetet, kläddes en af de mest olikfärgade lappar sammansatt klädnad, hvarefter deras ansigten svärtades, samt långa öron och horn fästades vid deras hattar. Derpå satte man två långa tänder eller svinbetar i deras mungipor, och på deras axlar en lång, svart mantel. Då de sålunda blifvit mer vidunderligt och mer löjligt förklädda, än de offer inquisitionen låter föra till bålet, lät depositorn dem utgå ur depositionskammaren och dref dem med en käpp, i hvars ända var fästad en liten yxa, framför sig, som en hjord oxar, till dess de anlände till sjelfva depositionssalen, der talrika åskådare väntade dem. Der ordnade han dem i en cirkel, i hvars midt han sjelf tog plats, sedan han jemfört och mätt dem med sin staf, liksom han jemfört och mätt dem med sin staf, liksom sergeanterna mäta soldater. Derpå förvred han sitt ansigte, gjorde en mängd stumma bugningar och begabbade dem för deras besynnerliga klädsel. Sedermera öfvergick han från det burleska till det allvarsamma och höll för dem ett tal, hvori han uppräknade alla de fel och laster, som vidlåda ungdomen, samt visade det behof, denna hade att näpas, rättas och bildas, genom vetenskaper m. m. Åter lemnade han det allvarsamma för det burleska, eller rättare sagt tragi-comiska, och gjorde dem åtskilliga frågor, hvilka de voro förbundna att besvara. Men då svintänderna, som de hade i munnen, hindrade dem ifrån att göra detta tydligt och begripligt, samt tvang dem att grymta som svin, tog han sig deraf anledning att kalla dem med detta namn, gifva dem några lätta slag på skuldrorna m. m., beledsagande dessa slag med skarpa föreställningar. Derpå framtog han en tång, hvarmed han omfattade deras hals och skakade dem så länge, tills tänderna nedfello på marken, hvarvid han sade dem, att de, på samma sätt de blifvit befriade från sina tänder, skulle göra sig af med sina böjelser för ett omätligt och frossande lefnadssätt, om de voro läraktiga och begagnade sig af föreläsningarna vid universitetet. Derpå bortryckte han deras långa öron, med förklaring, att de genom flit i studier borde undvika att fortfarande likna det djur, som bar dem. Slutligen borttog han deras horn, hvilka utmärkte grofhet och oförskämhet. Derefter framtog han en hyvel, lät dem, den ene efter den andre, lägga sig på en bänk, och hyflade dem öfver hela kroppen, sägande att vetenskaperna och konsterna på samma sätt skulle verka på själen. Efter några dylika högtidligheter, i samma pedantiska och burleska stil, fyllde han ett stort kärl med vatten och öfversköldde dem från hufvud till fötter, hvarpå han våldsamt torkade dem med en grof trasa. Sedan tvagningsceremonien var slutad, uppmanade depositorn den hyflade, skrapade och tvättade hjorden till ett förändradt lefnadssätt, till bekämpande af de o seder, hvilka misspryda själen på samma sätt som de olika delarna af deras klädnad vanställt kroppen. Derpå förklarade han dem för fria studenter vid universitetet, dock med vilkor, att de i sex månader skulle bära samma svarta kappa, dagligen uppvakta de äldre studenterna, som hörde till samma afdelning, lyda deras befallningar och med tålmod upptaga deras cyklerier.

(Lunds Weckoblad, Nytt och Gamalt).

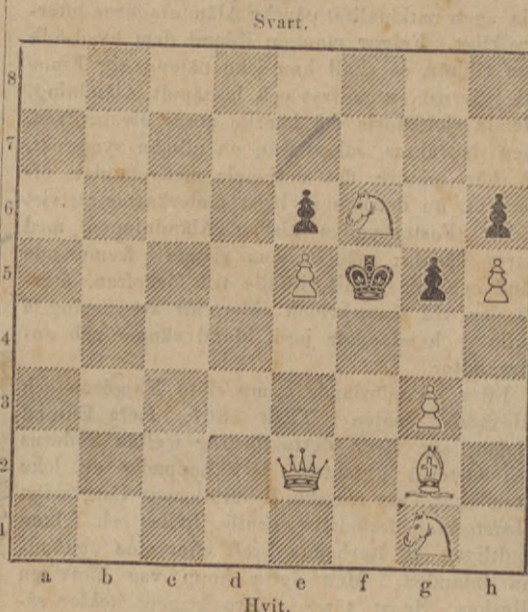
Lösning af Schack-Gåtan N:o 5.

Hvit.	Svart.
1. T c6—c4:†	L a2—c4:
2. D a6—a1†	D d2—c3
3. D a1—a7†	H b7—c5
4. D a7—g7†	T h7—g7:
5. H h4—f5 (eller f3) ††	

Schack-Gåta.

N:o 6.

Följande ställning lär ha förekommit i ett i England speladt parti. Hvite spelaren G. S. hade draget och förklarade sig skola göra matt i fyra drag. Lösningen är sannoligen högst öfverraskande.

ANMÄLAN.

Priset för denna tidskrift är för helt år eller 52 nummer med en mängd illustrationer 6 R:dr 32 sk. Banko. Prenumeration kan dock äfven ske för halfår med 3 R:dr 32 sk. Banko. Postförvaltare-arfvodet är i dessa priser inberäknadt.

De redan utkomna 12 numrorna innehålla:

- N:o 1. Birger Jarl, Staty af Fogelberg. — Det blinda vittnet, af W. Alexis. — Götheborgs grundläggning genom Gustaf II Adolf. — Nikolaus I, alla Ryssars sjelfherrskare. — Ett barns dröm om en stjärna, af Dickens. — Sveriges folkmängd ordnad efter landskapsindelningen. — Den turkiska frågan (Politisk artikel).
- N:o 2. Konung Oscar I. — Kurd-Kabul-Passet. — Omer Pascha. — Strögods.
- N:o 3. Fredrik VII, Konung af Danmark. — En lappsisk missionärs äfventyr. — Några ord om det nuvarande upproret i China. — Den Turkiska Frågan, forts. — Ett drag ur Boktryckarekonstens historia. — Kurd-Kabul-Passet, forts. — Strögods.
- N:o 4. Henrik Nikolai Clausen. — Kurd-Kabul-Passet, forts. — Furst Menschikoff. — En Dalkulla. — Svenska Riddare-Orderna. — Christian Barnekow. — Strögods.
- N:o 5. Cyri Graf. — Gabriels giftermål, berättelse af Dickens. — Madonna, del Sisto. — Alexander von Humboldt. — Dresden och dess Konstalter. — Svenska Riddare-Orderna, forts. — Strögods.
- N:o 6. Några ord om den tyska Bokhandeln och dess hufvudort Leipzig. — Svenska Riddare-Orderna, forts. — Märkvärdiga exempel på långt lif. — Jöns Jacob Berzelius. — Gabriels giftermål, forts. — Om behofvet af Lifräddnings-Anstalten på rikets kuster. — En orkan på Antigua. — Strögods.

N:o 7. En blick på de fästningsverk, som äro bestämda att skydda Götheborg för fiendtlig anfall. — Gabriels giftermål, forts. — Det ett yndigt land. — Dresden. — Kammarherre Arvid Trolle. — Märkvärdiga exempel på långt lif, forts. — En orkan på Antigua slut.

N:o 8. John Ericsson. — Gabriels giftermål, forts. — Arvid Trolle, forts. — Edvard Bendemann. — Prins Gustaf, Erik XIV:s son. — Anvisning att med vattenbehandling läka brännskador. — Schackgåta N:o 1.

N:o 9. Trondhjems domkyrka. — Gabriels giftermål, slutet. — Några gamla drag af Rysslands politik. — Kiwin (Apteryx australis), en Ny-Zeeländsk fågelart. — En vinterresa i Lappmarken. — Schackspelet. — Strögods. — Schackgåta N:o 2. — Fråga.

N:o 10. Johan Ludvig Runeberg. — En vinterresa i Lappmarken, forts. — Toledo. — En skånsk adelsman af gamla stammen. — Schack-spelet, forts.: om pjesernas gång om dragens betecknande &c. — Strögods. — Lösning af Schack-gåtorna N:o 1 & 2. — Schackgåta N:o 3. — Svar på frågan i N:o 9.

N:o 11. Bengt Erland Fogelberg. — Polacken Johan Zarembas berättelse om sin flykt från ryska hären i Kaukasus. — Toledo, forts. — Johan Ludv. Runeberg, forts. — Turkiska frågan, forts. — Schack-gåta N:o 4. — Lösning af Schack-gåtan N:o 3. — Brevvexling m. m.

N:o 12. Drottning Margaretha. — Ett gammaldags Original. — Toledo, forts. — Turkiska Frågan, forts. — Johan Ludvig Runeberg, forts. — Schack-gåta N:o 5. — Lösning af Schack-gåtan N:o 4.

De i samma 12 nummer intagna illustrationer äro:

- N:o 1. Birger Jarl, Staty af Fogelberg. — Götheborgs grundläggning, genom Gustaf II Adolf, efter en tafla af Bruswitz. — Porträtt af Nicolaus I, alla Ryssars Sjelfherrskare.
- N:o 2. Porträtt af Konung Oscar I. — Porträtt af Omer Pascha. — En turkisk infanterist.
- N:o 3. Porträtt af Fredrik den VII, Konung af Danmark. — Porträtt af Tien-Té, anförare för upproret i China. — Mammuth-Snällpressen, den största tryckpress i världen.
- N:o 4. Porträtt af Henrik Nikolai Clausen. — Porträtt af Furst Menschikoff. — En Dalkulla från Mora.
- N:o 5. Cyri Graf, efter Eugène Flandin. — Madonna del Sisto, målning af Rafaël. — Porträtt af Alexander von Humboldt.
- N:o 6. Augustus-platsen, Tyska Bokhandlars-Börsen samt Posthuset i Leipzig. — Porträtt af Jöns Jacob Berzelius.
- N:o 7. Utsigt af Nya Elfsborgs Fästning. — Sex stycken afbildningar af Kyrkor och andra byggnader i Dresden.
- N:o 8. Porträtt af John Ericsson. — De sörjande Judarna, tafla af Bendemann. — Schackfigur.
- N:o 9. Trondhjems Domkyrka, enligt ett afgifvet förslag till dess återställande. — Kiwin, en ny-Zeeländsk fågelart. — Schack-figurer m. m.
- N:o 10. Porträtt af Johan Ludvig Runeberg. — Domkyrkan i Toledo. — Schack-figurer m. m.
- N:o 11. Porträtt af Bengt Erland Fogelberg. — Verkstaden för Toledoklingornas härdning. — Verkstaden för Toledoklingornas slipning och polering.
- N:o 12. Drottning Margaretha. — Toledo-klingornas pröfning. — Schackfigur. — Götheborg i Mars 1854.

Utgifv. af ILLUSTRERADT MAGASIN

GÖTHEBORG.

På Anders Lindgrens förlag.

SNÄLLPRÄSSTRYCK AF ANDERS LINDGREN